

† Τζουάνες ἀβάσταγος ¹⁾ μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν,

† Γρηγόριος σαβόγιας βεβαιώνω διὰ λόγου μου καὶ διὰ ὄνομα τοῦ ἄνωθεν κολλέγα μου τοῦ μ(ισσέρ) ἀναστάσι νερούλη, ὡς ἄνωθεν.

10.

Ἀνώνομον συνάλλαγμα τῆς 29 Μαΐου 1670.

Νοτάριος Β. Μπονσινιέρ (Βιβλ. 75 σ. 181).

† 1670 Μαΐου 29. Παρὼν σωματικῶς ὁ κύρ Μιχάλης Νίκλος τοῦ ποτὲ Λιά ἀπὸ τῆς Μάνης χωριὸν Γοίτα ²⁾ ἀπὸ ἓνα μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ὁ μ(ισσέρ) Μαρής Κονιάρης ³⁾ κτίστης, τὰ ὁποῖα μέρη ἦλθαν εἰς τὸν παρόντα συμφωνισμὸν καὶ ὁμπλιγάζεται ὁ αὐτὸς κύρ Μιχάλης νὰ σταθῇ μὲ τὸν ἄνωθεν μ(αστρο) Μαρή χρόνους πέντε πρώτους ἐρχομένους, ἀρχινῶντας ὁ καιρὸς ἀπὸ τὴν πρώτη τοῦ Ἰουνίου τοῦ πρώτου ἐρχομένου διὰ νὰ μάθῃ τὴν τέχνην τῆς κτιστοσύνης ὅπου ἔτιζι ἀλικόντρο καὶ ὁ Κονιάρης προμεττάρει καὶ ὁμπλιγάζεται νὰ τὸν μάθῃ ἕως στὸ σουπλιμέντο τοῦ ἄνωθεν καιροῦ καὶ ἐτότες ὅπου μέλλει νὰ τὸν ἔχῃ ὁ ἄνωθεν μαθημένον νὰν τοῦ δίδῃ καὶ ὅλα ἐκεῖνα τὰ χρειάζόμενα ὅπου οἱ μαστόροι δίδουνε τῶν μαθητῶν τους, κάνοντας ὁ αὐτὸς κύρ Μιχάλης ὅ,τι τὸν ἤθελε διορθῶναι ὁ μαστοράς του μέσα καὶ ὅξω καὶ θρέφῃ τον, ντένη τον, καὶ ποδένη κατὰ τὴν κοντιζιὸν του καὶ μὲ πάττο ὅτι ἴν κάζο ἤθελε φύγει καὶ δὲν σταθῇ νὰ τελειώσῃ ἰντιεραμέντε τοὺς ἄνωθεν πέντε χρόνους καὶ ἤθελε φύγει νὰ ὑποκρίνεται τοῦ μαστορά του κάθε σπέζα, ντάννα, ἰντερέσσα καὶ ὅ,τι ἄλλο λικουῖδαριστῇ ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην διὰ τὸν καιρὸν ὅπου θέλει τοῦ μανκάρει καὶ ἤθελε τὸν ἔχει καὶ μαθημένον. Καὶ ἀλικόντρο καὶ αὐτὸς Κονιάρης ἂν τονε διώξῃ δίχως αἰτίαν λεγ-

¹⁾ Τζουάνες ἀβάσταγος. Ἡ οἰκογ. Α. ἐκ Λευκάδος μαρτυρεῖται ἐν Ζακ. τῷ 1510 ἀπὸ δὲ τοῦ 1583 καταλέγεται ἐν τῇ χρυσοβίβλῳ μεταξὺ τῶν εὐγενῶν. Ἐξ αὐτῆς ἔχομεν τρεῖς συμβολαιογράφους, τὸν Ἰωάννην (1586–1588), Ἀγγέλιον (1652–1664) καὶ τὸν Ἀντώνιον (1703–1739).

²⁾ Γοίτα πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τοῦ χωρίου τοῦ τ. δ. Μέσσης (Οἰτύλου) Κοίτας. Περὶ τοῦ ἐτύμου τῆς λ. βλ. Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ, Φιλολογικὰ περίεργα ἐκ τῆς μανιατικῆς διαλέκτου. Περὶ τοῦ πολυχρηστοτάτου «γιαμά». Περὶ δωρισμῶν ἐκ τῆς μανιατικῆς διαλέκτου. Ἐφημερίς τῶν Φιλομαθῶν 21 (1873) σ. 2667 β. «Κοίτα ἐκ τοῦ Κοίτη, διότι εἶναι ἡ Κοιτὶς καὶ τὸ κέντρον τῶν μεσομανιατῶν». — Σ. ΚΟΥΓΕΛ, Herkunft und Bedeutung von neugriechischen Νικλιᾶνοι und Φαμέγιοι. Glotta 1 (1909) σ. 104. Α. ΧΑΤΖΗ, Σημασιολογικά καὶ ἐτυμολογικά, Ἀθηνᾶ 41 (1929) 216–217, Μεθοδολογικά. Κοιτῶ – κοιτάζω καὶ τὸ praecceptum aureum τοῦ Scaliger, — Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρ. Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 2 (1938) 152 — Οἱ Σλάβοι ἐν Ἑλλάδι, Ἀθηνᾶ 56 (1952) σ. 75.

³⁾ μαρής κοιάρης. Οἰκογέν. Κοιάρη ὑπῆρχε παλαιότερον καὶ εἰς τὸ χωρίον Κοίτα τῆς Μάνης ἐνθα σήμερον σώζεται ὁ Πύργος τοῦ Κονιάρη εἰς Πάνω Χώραν.

κίττιμα καὶ δὲν τότε μάθη εἰς τὸν ἄνωθεν καιρὸν νὰν τοῦ ὑποκρίνεται καὶ αὐτὸς κάθε σπέζα, ντάννα, ἰντερέσσα ὡς λικουῖδαριστοῦν ὡς ἄνωθεν καὶ ἂν τοῦ δώση πρᾶγμα καὶ τὸ χάση ὃ πάρη ἀπὸ τὸ σπῖτι νὰν τοῦ ὑποκρίνεται τοῦ μαστόρου του, καὶ διὰ πλέον μανουτατζιὸν τῆς παρούσης μπαίνει πιέτζος καὶ μαντενιδῶρος ἰνσόλιδουμ ὁ παρὼν κὺρ Πέτρος Νίκλος τοῦ ποτὲ Μιχάλη μπάρμπας του μὲ τὰ καλὰ τους καὶ σωματικῶς ρετζιπροκαμέντε διὰ τὴν παντουὰλ ὁσερβάντζα καὶ σταμπιλιμέντο ὡς ἄνωθεν λέγομεν εἰς μαρτυρίας.

† Τζουάνες κάκλης¹⁾ μαρτυρῶ τὰ ἄνωθε,

† Γιώργος νομικὸς²⁾ μαρτυρῶ τὰ ἄνωθε

† μαρὴς κονιάρης βεβαιώνω τὰ ἄνωθε.

11.

Δήλωση τῆς 3 Αὐγούστου 1670. Νοτάριος Β. Μποντινιὸρ (Β:βλ. 76 σ. 116).

† 1670 Αὐγούστου 3 εἰς τὸν Αἰγιαλὸν Ζακύνθου ἐνεφανίστη παρὼν σωματικῶς ὁ σ(ινιὸρ) Γαμπριέλ Γιαννῆς, ὁ ὁποῖος ἰνστάρει νὰ γράψω ἐγὼ ὁ νοτάριος ὡς κάτωθεν· ἐπειδὴ καὶ καιρὸν ἀπερασμένον νὰν τότε σβαλεγκιάραν εἰς τὴν Μάνην εἰς τὸ Δρῦ³⁾ εἰς τὸν Ἅγιον Σώστη⁴⁾, διὰ τὸ ὁποῖον κριτηνίρισε τὸν κὺρ Βασίλη Νίκλο ἀπὸ τὸν ἄνωθεν τόπον καὶ διατὶ δὲν εἶχε πρόβα νὰ δείξη τὸ πὼς ὁ

¹⁾ Τζουάνες κάκλης. Ἐν Ρόδῳ (Χ.Ι.Α. 512 Γ. ΚΑΛΙΔΟΝΗΣ σ. 14) κάκλης καλεῖται ὁ καλῶν, ὁ φωνάζων, ὁ ἀλέκτωρ. Ἐνταῦθα (Χ.Ι.Α. 313, Θ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ σ. 193) ὁ τύπος Κάκλης καὶ ὡς τοπων. Ὡς ὄνομα εἶναι γνωστὸν ἐκ Κρήτης ἐξ ἐγγράφου τοῦ 1731 (*Χριστιανική Κρήτη* 1 (1912) 502) καὶ ὡς ἐπώνυμον (πληροφορία τοῦ συναδέλφου Μ. Μανούσακα). Εἰς Παξοὺς ἢ λ. ὡς παρωνύμιον. Κακλῆς Γιώργος μαρτυρεῖται τῷ 1806 εἰς Καλάβρυτα (*Ἀρχεῖον Ὑδρας* 2380). Ἐκ Μάνης ἔχομεν τὸ ἐπώνυμον Κακλέας.

²⁾ Γιώργος νομικὸς. Οἰκογ. ἐκ Μεθώνης ἐκ τῶν ἐγγεγραμμένων ἐν τῇ χρυσοβίβλῳ τῆς νήσου τῷ 1533. Ἐκ Μεθώνης καὶ Κορώνης ἀρκεταὶ οἰκογένειαι ἐγχατεστάθησαν εἰς Ἑπτάνησον. Ἡ αὐτὴ οἰκογ. μαρτυρεῖται καὶ ἐκ Κρήτης. *Εὐθύμιος ἱερ. ὁ Νομικὸς* τῷ 1675 ὑπογράφεται εἰς ἐγγράφον ἐκλογῆς ἀντιπροσώπων διὰ νὰ ζητήσουν τὴν συνέχισιν τοῦ παρὰ τῆς Βενετίας χορηγουμένου ἐπιδόματος εἰς τοὺς ἐν Ζακύνθῳ ἐκ Κρήτης πρόσφυγας. Βλ. Α. Χ. ΖΩΗΝ, *Κρήτες ἐν Ζακύνθῳ*. Ε.Ε.Κ.Σ. 2 (1939) σ. 121. Ἑτέρα οἰκογένεια ἐξ Ἀρκαδίας ἀναφέρεται τῷ 1582. *Ἰωάννης Ν.* ἀγιογράφος ἤχμασε τῷ 1673.

³⁾ Δρῦ, τό. Χωρίον τοῦ τ. δ. Μέσσης τὸ ὁποῖον ἐν ἔτει 1618 μνημονεύεται ὡς ἐδρα τῶν Κοντοστάβλων ἔχον 85 πολεμιστάς: *Dri de Condestanti 85*. Βλ. BUCHON, *Nouvelles Recherches Historiques sur la principauté française de Morée et ses hautes baronnies*, 1 σ. 283. Ὁ κάτοικος *Δρυνάτης*, ὁ. Καὶ ὡς ἐπώνυμον *Δρυνάτης Ἀνδρέας*. Βλ. *Ν. Ἑλληνομ.* 14 (1917) σ. 62. Ἐν Μάνῃ ὑπάρχουν ἐπίσης χωρία *Δρυνάλο*, τὸ καὶ *Δρυνάλε*, τό. Ἐν Χίῳ ἀπαντᾷ τοπων. *Δρυνάλια*, τὰ καὶ *Δρυνάλια* ἐν Τήνῳ, πρβ. Κ. ΑΜΑΝΤΟΝ, *Χιακὸν Γλωσσάριον* σ. 77.

⁴⁾ Ἀγ. Σώστην. Τοπων. τοῦ χωρίου παρὰ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τῶν Θυρίδων (π. Cavo Grosso)

